

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De omissione signorum super particulas consecratas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Gavantus in Rubr. Missæ. p. 3. t. 11. n. 13. illam intolerabilem negligentiam, qua quis non curat eas perpetuo seu, ut plurimum, non servare, hic enim implicite videtur contemnere.

7. Excipe secundo, si negligantur animo inducendi novum ritum in Ecclesia, hoc enim, per se grave est, graviterque prohibitum à Pio V. initio Missalis, Quo primum tempore, & Concilio Tridentino sess. 22. in Decreto de observand. &c. Adverte has etiam exceptiones fundari in secunda parte regule datae.

8. Porro ex hac regula, & habendo semper præ oculis parvitatem, vel gravitatem materiæ, quod est universale in omnibus præceptis, facile colligemus quid in singulis Rubricis sentiendum sit. Quoniam verò id in toto hoc opere spatium à nobis factum est, solum aliqua hujus loci, propositique tituli propria breviter addemus.

§. II. Ne quid omittatur in Missa.

1. Nilhil omittendum in Missa: qui secus faxit, per se mortaliter peccat. Ratio est, tum antiquus Ecclesiæ sensus, & praxis: Tum autoritas Tridentini, & Pij V. Tum recepti ipsius nota gravitas.

2. Dico (per se) nam, ut modo innuimus, semper aliquid excusabit levitas materiæ, sicut etiam leviter culpabilis inadvertentia, vel ignorantia, quæ perfecte item excusabit, si perfecte, & omnino fuerit inculpabilis. Discutamus per aliqua, unde & alia similia decerni possint.

De omissione aliquorum qua recitanda sunt in Missa.

3. Omittere illud (enim) in verbis Consecrationis Calicis, putant aliqui apud Suar. de Sacram. d. 59. sect. 1. §. Sed quæres, mortalem esse culpam; mihi, & aliis multis apud eundem, præciso contemptu, non videtur mortalis, quia in omissione unus particula, quæ non est de substantia Consecrationis, non apparet gravitas. Imò si ex contemptu omittatur, non esse certum, an sit mortale, docet Sotus in 4. d. 1. quest. 1. art. 8. §. Si autem, siquidem etiam contemptus potest esse veniale ex parvitate materiæ. Audi eundem ibid. disputantem de levibus vocum corruptionibus. Si feret (inquit) ex negligentia quantumvis crassa, & supina corruptio hac, atque alia ejusmodi parva, non esset nisi veniale. Imò quævis non adhibeatur diligentia proferendi, in finale in meum, vel si forte non proferatur, in in verbo, est, nullam profecto reor culpam incurri. Deus enim non est tam isarum minutiarum observator. Hæc Sotus.

4. Omittere unum verbum in Canone esse mortale, aliqui affirmant: Sed certè, licet minor omisso sufficiat ad constituendum mortale tam in Canone propter ejus reverentiam, quam in aliis Missæ partibus, tamen omittere unum, aut alterum verbum, non excedere lineam levitatis, merito communiter censent Doctores cum Suar. de Sacram. d. 83. sect. 3. §. Dico primo, circa finem. Unde rectè Suarez ibid. omittere tempore, v.g. Paschali, quæ interponenda sunt in oratione, Communicantes, vel in oratione, Hanc igitur, docet non esse mortale, idemque de omittente aliquem Sanctum ex iis, qui in Canone ponuntur, docet Filiucius tom. 1. tract. 5. cap. 5. num. 155.

5. Omittere Symbolum Apostolicum, quando est dicendum, vel Gloria, vel unam alteramve orationem, vel propter paritatem rationis, Evangelium ultimum, non est mortale ex levitate materiæ. Ita Delugo, de Euch. d. 20. sect. 4. n. 104.

6. Idem erit, si Sacerdos sollemniter celebrans omittet legere Evangelium, vel Epistolam, dum Diaconus, vel Subdiaconus eacantat: quævis enim Rubricæ, sive præceptivæ, ut aliqui dicunt, sive directivæ, ut alij putant, ordinant apud Dian. p. 5. tract. 13. ref. 95.

ejusmodi submissam lectionem: talis tamen reformationis omisso res exigua videtur. Ita idem ibid.

Imò Sanch. lib. 7. conf. c. 2. dub. 13. num. 3. ex aliis citatis à Dian. p. 2. tract. 14. ref. 42. & p. 2. ref. 95. contra Sæ citatum ab eodem, probabile est, Sacerdotem celebrantem cum Diacono, & diacono melius facturum, si dum hi cantant Evangelium, & Evangelium, ipse attentè audiat, nec egeret. Ratio esse potest, quia ex una parte Rubricæ non debent recitari, est solum directiva, & Epistola, & Evangelium in Missa sollemniter, & Ministrorum, non Sacerdotis celebrantis; licet ex Sanch. ibid. Suar. tr. 2. de Rel. lib. 4. de ora. cap. 2. Officium in choro recitantes satisfaciunt solum, tæ audiendo lectiones, Capitula, Orationes, & alij juxta chori alternationem, soli dicunt, tamen beneficerent si recitarent, quia obmutumtando essent fortè molesti, ita in calu nostro devotus populus audiet.

Quod dixi, extendo libens ad Gloria, Credo, & phetias Sabbathi sancti, aut Passionem Domini, & milia; quæ in maiori hebdomada, & in Missa celebrant aliis quàm Celebrante cantari solent, par enim hæc ac de illis esse videtur.

De omissione Oblationis, & obiter de Particulis consecrandis, quæ post oblationem apponuntur.

7. Omittere oblationem Hostiæ, vel Calicis, est bio grave quid est, ut etiam omittere infusorem calicis aquæ in Calicem, pertinent enim hæc maxime ad Sacrificium, & ad mysterium. Ita Dodonæ citandi, & passim.

8. Sed quid faciet Sacerdos, si post Offertorium, est, facta oblatione Hostiæ grandioris, superveniente crista, vel alius, qui afferat alias Particulas consecandas ad communicandum populum?

Bonacina de Sacram. d. 4. q. ult. p. 1. num. 6. innat, dictas particulas tunc non posse consecrari, sed vinus de off. curati cap. 2. num. 2. posse, idque, eas offerendo de novo, vel etiam non offerendo, sicut in Rub. Missæ. p. 3. tr. 10. n. 29. posse consecrari, sed satis esse, si mente offerantur. Adhuc men id non debere fieri, si afferantur remota oblatione Hostiæ grandioris, puta, post Præfationem.

9. Dico breviter duo. Primò posse consecrari, & eundem cum Gavanto expeditius esse, & tutius, si eundem offerantur, oblatione mente concepta: necesse est & iamponitur substantia oblationis, & ordo Missæ, quaquam turbatur.

10. Dico Secundo, me non approbare, quod Gavantus, nam si id potest fieri proxime ad oblationem, non apparet ratio convincens, cur non possit remota.

11. Dicit fortasse Gavantus, si afferantur remota oblatione, multæ ceremoniæ, & Orationes, quæ recitantur super Oblata, non erunt dictæ super illas particulas tardè allatas.

Respondeo, sufficere, quod ejusmodi orationes actionesque exhibitæ fuerint super Hostiæ grandioris, quam allatæ hæc particule sunt accessoria: id quod culpa gravi excusabit, ut in simili mox dicam. Veniali verò, si qua esset, excusare poterit populi communicaturi commoditas, vel ne palam reprehendatur crista, qui tardè particulas attulit, vel quid simile.

De Omissionem Signorum super Particulas consecrandas.

12. Sacerdos quidam statim, atque Particulas, & stiamque grandiore consecravit, Pixidem Particulas dictas continentem intra Sacristiam, seu Tabernaculum includit. Imò aliquando statim eas debet alio Sacerdoti, quas populo communicatio in alio

distibueret, & sic omnia sunt super eas consuetudina signa, & orationes. Faciuntne id rite est? Non esse rite faciunt, docet Deigo, de Eucharist. disp. 20. sect. 2. cum, & merito, debuerunt enim in eodem modo particulae remanere super Aram consecratam coram Sacerdote, quia cum hac faciunt unum Sacrificium cum Hostia grandiore, non debent ante Sacerdotis Communionem, quando Sacrificium completur, distrahi a Sacrificio.

13. Non puto tamen illum Sacerdotem peccasse saltem mortaliter: nam quamvis egerit contra Rubricas dispositas, quod tunc illa particula ponatur super Corporale, ante Calicem, aut in aliquo vase retro post Calicem; nihilominus cum remaneat Hostia grandior, veluti ceteras representans, quas consummari perfectè potest Sacrificium, non videtur res gravis, abesse parvas. Quod si adfuit necessitas expediendi Communionem populi, prædictum Sacerdotem excusatum omnino fuisse, nullus dubitat.

De Omissione ritus proprii.

14. Ritus Missalis Romani à Pio V. editi observandos esse in Ecclesia Latina ab omnibus, iussit idem Pius in princip. Missalis. Quo primum tempore; confirmavitque Clemens ibid. cum Sanctissimum, & Urbanus, ibid. Si quid est, uterque Octavus; excipit tamen eos, quibus in aliqua particulari Ecclesia fortè contingat, alios Missæ ritus observare, idque sive ex prima institutione per Summum Pontificem facta inde à ducentis annis, sive ex antiqua consuetudine per similes ducentos annos usurpata, quos quidem, quamvis, ut dico, excipiat, permittit nihilominus iisdem, ut cum licentia Episcopi, vel Prelati, totiusque Capituli possint dictos Missalis Romani Ritus amplecti.

15. Jam, ex hac concessione oritur dubium, Equid faciet Sacerdos Romani (ut claritatis gratia sic loquar) Ritus, si inveniatur in loco ubi servatur Missale non Romanum: in Ecclesia, v.g. Ordinis Carmelitani, vel in Templo Ambrosiano Mediolani, & contra. Quid faciet Sacerdos Carmelita, vel Ambrosianus, in Ecclesia, ubi servatur Missale Romanum.

16. Non loquimur autem hic; ut vides, de Ritu universali Ecclesie Latine, vel Græcæ, quoad Azinum, vel Ementatum, & similia, de hoc enim satis superque egimus in Opusculo de expedienda Communione, cap. 2. §. 6. sed de his Ritibus satis accidentalibus in Ecclesia eadem Latina diversis, quoad quasdam Orationes, Ceremonias, Rubricas, &c. Quatuor dictis rem expeditio.

17. Dico primo. Sacerdos, qui est membrum alicujus Ecclesie, sive Romani, sive Ambrosiani Ritus, v. g. sine controversia tenetur servare Ritus etiam accidentalem inibi receptum. Ratio est, quia, ut ibid. diximus, quilibet tenetur Ritus in sua Ecclesia receptum custodire.

18. Hinc etiam fit, ut qui ex una Ecclesia transeat in aliam, & domicilium ibi figat, animo ibidem perpetuo manendi, vel etiam manendi per majorem anni partem, teneatur ejusdem Ecclesie Ritus servare, quia jam ejus est membrum, & pars. Ita Coninch. de Euch. q. 74. art. 4. d. 4. n. 15. Quare Sacerdos Romanus si fiat, v. g. Carmelita, vel Mediolanensis Ecclesie, vel contra, Ritus suscipere Ecclesia amplecti debet.

19. Dico Secundo. Si Sacerdos proprii Ritus, v. g. Ambrosiani per transitum inveniatur in territorio, ubi servatur Missale Romanum, vel Sacerdos communis Romani Ritus, si transeat per territorium, ubi servatur Missale non Romanum, potest, vel Ecclesie suæ Ritus, vel Ritus loci, per quem transit, in Missa, & Officio, ut liber, observare. Ita Coninch. de Euch. q. 83. art. 1. num. 268. & quest. 74. art. 4. d. 4. num. 115. Præp. 37. quest. 83. art. 4. d. 5. num. 190. Ratio est eadem, quam

Pars II.

diximus Opusculo de exped. com. loc. cit. quia est probabilissima sententia peregrinum posse se accommodare legibus, & consuetudinibus loci, per quem transit, si velit non tamen teneri, siquidem potest sui loci consuetudines sequi.

Dixi (Sacerdos communis) propter ea, quæ mox addâ. 20. Dico enim Tertio, quod si Religioso Romano transeunti per dictum territorium diversi Ritus, contingat Sacrum facere in Ecclesia sui Ordinis ibidem existente, in qua servatur Ritus Romanus, quales multæ solent esse in ejusmodi Diocesis, ut contingit in Mediolanensi, tunc talis Religiosus debet servare Ritus Romanum, quamvis in rota civitate alius Ritus observetur. Ratio est, quia cum in Ecclesia talis Ordinis, servetur Missale Romanum, ipse vero sit membrum talis Ordinis, illi se debet conformare.

21. Dico Quarto. Si Sacerdoti Romano transeunti per Diocesim, ubi servatur Ritus Romanus, contingat Sacrum facere in Ecclesia, ubi servatur Ritus diversus, tenetur ibi Romanum Ritus servare, non verò potest diversum, v. g. Carmelitarum. Ratio ducitur ex dictis num. 1. quia illud privilegium de sequendo diverso Ritu Romano, solum est pro Carmelitis, non verò pro aliis.

22. Sed quid faciet Sacerdos Romanus, si inveniatur in Ecclesia, v. g. Carmelitana, velitque Sacrum facere, nec suppetat copia Missalis Romani? Respondeo. Author huic essem, ut, si non adfit causa, abstineret à celebrando, quia hi ritus, licet accidentales, judicantur tamen alicujus momenti, atque adeo à suis custodiendi. Si adfit causa, pensetur gravitas causæ, diversitasque Ritus suscipiendi, & juxta dicenda num. 30. fiat quod expedite judicabitur.

Illud certè mihi accidit, cum essem junior, quod invitatus ad celebrandum in die festo in Ecclesia Carmelitana cum progressus essem ultra in Sacro, adverti Missale, quo utebar, esse Ordinis illius, nec posse sine aliqua altantium admiratione Romanum petere: unde judicavi, ex tali causa, illo tunc, & non Romano uti, mihi licuisse.

Omissa an & qua ratione suppleri debeant.

23. Si quis paululum in Missa procedens advertat se aliquid omisisse, obligaturne id repetere?

Et quidem cum essem Novitius, & in Sacrificia fortè adesssem; vidi Sacerdotem quendam satis scrupulosum, qui, quia per inadvertentiam omisit legere Evangelium, quod eo die legendum erat in fine Missæ, loco initij sancti Joannis, voluit illud, spoliatis Sacris vestibus, in Sacrificia legendo supplere: imò, & Ministrum admonuit, ut sibi legenti præsto esset, quia erat dies festus, de præcepto. Sed jam, ex tunc, adverti superfluum religionem, nec Evangelium privatim recitatum potuisse esse partem publici Sacrificij.

24. Dico cum Suar. de Sacram. disp. 81. sect. 2. §. 2. in genere, non esse regulariter repetendum, quia id non potest commodè fieri, & turbaretur Missæ ordo.

25. Dixi (regulariter) si enim de substantia sit id, quod omissum est, ut aliquid, v. g. pertineas ad consecrationem, debere repeti, certum est. Monet tamen Coninch. de Euch. q. 83. art. 6. n. 281. quando Sacerdos est in progressu Sacri, ne facili sibi persuadeat aliquid omisisse: in iis enim, quæ sæpè recitamus, difficulter propter coherentiam verborum, vel parum quod omittitur sine advertentia. Rectè: nam experimur non raro difficiliter nos recitare posse Orationem, v. g. Dominicalem omittendo duo, vel tria verba in ejus medio, quam integrè profertendo.

26. Dixi iterum (regulariter) nam si quis dum secretè orat, certò, post pauca verba, advertat, se aliquid notabile, quamvis accidentale omisisse, puto cum Suar. de Sacram. disp. 85. sect. 2. §. 2. in genere, non esse inconveniens, imò necessarium, tunc repetere, quia

M 3 id,